

Posudek oponenta bakalářské práce

Autor bakalářské práce: **Pavla Bártová**

Název práce:

Restaurování Urbáře klášterního panství Pšovka z roku 1611 a Urbáře panství Mělník z roku 1625, z fondů Státního oblastního archivu v Litoměřicích

Bakalářská práce je rozložena na tři části, první dvě části jsou věnovány restaurování dvou urbářů z první poloviny šestnáctého století, třetí část je zaměřena na zpracování rešerše problematiky železagalových inkoustů.

Fyzický stav obou knih vyžaduje rozsáhlý restaurátorský zásah. Hlavním problémem obou rukopisů je koroze papíru způsobená železagalovým inkoustem. Dvě restaurátorské zprávy zaznamenávají restaurování výše zmíněných urbářů a obsahují všechny potřebné podrobně zpracované náležitosti (průzkum, typologický popis, popis poškození, restaurátorský záměr a pracovní postup, seznam použitých materiálů a chemikálií, grafickou přílohu a obrazovou dokumentaci). Oba urbáře byly restaurovány s přihlednutím k výsledkům chemicko-technologického průzkumu. Byl zohledněn stav usňového pokryvu, stupeň pH knižního bloku, stupeň koroze papíru i další poškození a ztráty papíru a knižní vazby (lepenkové a dřevěné desky).

K vlastní práci nemám zásadní připomínky. Navržený postup konzervátorských a restaurátorských prací byl promyšlen, opíral se o detailní průzkumy i znalost technologie historické knižní vazby. Postup byl konzultován se zadavatelem. Všechny kroky jsou podrobně a pečlivě zaznamenány, textovou část doplňují přílohy a obrazová dokumentace je dostačující. Při restaurování Urbáře klášterního panství Pšovka z roku 1611 byla zachována i posypátka inkoustu zvolením nevodného způsobu odkyselení papíru, což oceňuji. Doufám, že při obhajobě bude uvedena výsledná hodnota pH papíru po druhém odkyselení.

Použité chemikálie a materiály jsou kompatibilní s restaurovanými objekty. Upozorňuji však na lepidla (škrob a klíh), u kterých není v seznamu uveden jejich původ, což může vyvolat diskuze o jejich kvalitě.

Třetí část bakalářské práce obsahuje teoretickou část na bázi literární rešerše týkající se železagalových inkoustů. V současné době existuje velké množství různých článků a studií, na různé úrovni. Studentka se pokusila shrnout současné poznatky o výrobě, mechanismu vzniku inkoustového komplexu, příčinách a průběhu koroze, způsobech konzervace a možnostech zastavení degradace papíru. Dle mého názoru odvedla velký kus práce. Téma je velmi náročné, nelze se proto divit, že se občas objevují v textu některé nepřesnosti. Do části restaurování by bylo dobré zpracovat i použití želatiny. K výběru literatury pro teoretickou část nemám připomínky a považuji ho za dostatečný. Poznámkový aparát odpovídá požadavkům.

Ke studentce mám jen několik dotazů a připomínek:

Urbář panství Mělník z roku 1625 vykazuje vyšší stupeň koroze papíru vlivem železagalového inkoustu. U několika listů bylo nutné provést skeletizaci japonským papírem s nanesenou vrstvou Klucelu G a aktivací etanolem. Pak teprve bylo možné odkyselovat roztokem MMMK v metanolu

nátěrem štětcem. Nebyla narušena během natírání lepivá vrstva Klucelu? Nebylo by lepší v tomto případě použít raději šetrnější jemný postřik (i opakovaný) roztokem MMMK ?

Na str.15 ...hadrovina s příměsí rostlinných lýkových vláken...

Pozn. Hadrovina, z které se vyráběl papír, prakticky vždy obsahovala lýková vlákna.

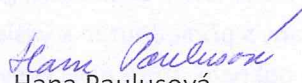
Na str.57 je chybně uveden Fe^{3+} místo Fe^{2+} (rovnice b).

Na str. 73 ... lépe uvádět hydrogenuhličitan vápenatý nežli bikarbonát vápenatý

Bakalářská práce je kvalitní a téma „železagalové inkousty a problémy konzervace“ je vhodně zvolené, velmi aktuální a úzce souvisí s praktickou částí restaurování rukopisů.

Domnívám se, že studentka splnila zadání bakalářské práce a doporučuji ji k obhajobě. Navrhuji hodnocení stupněm **v ý b o r n ě**.

V Praze dne 4.9.2012

Ing. Hana Paulusová